

ชุดโครงการวิจัย 54 การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตชิงคุณภาพ
โครงการวิจัย 119 การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตชิงคุณภาพ
กิจกรรม 2 ศึกษาเทคโนโลยีการผลิตพันธุ์ชิง
กิจกรรมย่อย การผลิตหัวพันธุ์ชิงปลอดโรค
การทดลอง ศึกษาอายุการเก็บเกี่ยวของชิงจากต้นกล้าและหัวพันธุ์ชิงปลอดโรค เพื่อผลิตหัวพันธุ์ชิง (minirhizome) และชิงปลอดโรค (G0) ในสภาพโรงเรือน
 Study of harvesting index on ginger (*Zingiber officinale* Rosc.) plantlet for disease free rhizome under greenhouse production

คณะผู้ดำเนินงาน

หัวหน้าการทดลอง

สนอง จรินทร์^{1/}

ผู้ร่วมงาน

พรอนันต์ แข็งขันธ^{1/} ทศนีย์ ดวงแย้ม^{1/}

บุรณีย์ พัวพงษ์แพทย์^{2/} ลัดดาวลัย อินทร์สังข์^{3/}

บทคัดย่อ

การขยายต้นพันธุ์ชิงโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เมื่อต้นชิงอายุประมาณ 2 เดือน ซึ่งมีใบจริงประมาณ 2-3 ใบ จึงย้ายจากขวดแล้วนำไปปลูกลงในถาดเพาะ หลังจากนั้น 1 เดือนทำการย้ายปลูกในโรงเรือน และใช้ดินที่ผ่านการอบฆ่าเชื้อ วางแผนการทดลองแบบ RCB มี 5 ซ้ำ 4 กรรมวิธีคือการเก็บเกี่ยวที่อายุ 4, 5, 6 และ 7 เดือนหลังปลูก และงดน้ำก่อนเก็บเกี่ยว 2 สัปดาห์ ดำเนินการทดลองที่ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย จ. เชียงราย ตั้งแต่ ตุลาคม 2556 ถึง กันยายน 2558 จากการทดลองพบว่า การเก็บเกี่ยวชิงเมื่ออายุ 7 เดือน มีลักษณะทางการเกษตรและลักษณะผลผลิตที่ดีที่สุด รองลงมาคือ หัวพันธุ์ที่เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 6, 5 และ 4 เดือน ตามลำดับ โดยมีจำนวนแง่ง 144, 130, 117 และ 106 แ่งต่อตารางเมตร น้ำหนักของแง่ง 92.6, 88.3, 79.1 และ 71.5 กรัมต่อกอ และน้ำหนักผลผลิตรวม 4.2, 3.3, 3.2 และ 2.7 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ตามลำดับ หลังจากนั้นนำหัวพันธุ์ที่อายุ 4, 5, 6 และ 7 เดือนไปปลูกลงในแปลงทดลอง โดยในแต่ละอายุหัวพันธุ์ วางแผนการทดลองแบบ RCB 5 ซ้ำ 4 กรรมวิธีคือ อายุเก็บเกี่ยว 7, 8, 9 และ 10 เดือน พบว่า การใช้หัวพันธุ์ชิงปลอดโรคที่อายุ 4 เดือนไปปลูก สามารถเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ 8 เดือน ขึ้นไป การใช้หัวพันธุ์ชิงที่อายุ 5 เดือน พบว่า อายุเก็บเกี่ยว 7 เดือน ให้จำนวนแง่งต่อกอสูงที่สุด ส่วนน้ำหนักแง่งต่อกอและผลผลิตรวม ไม่ต่างจากอายุเก็บเกี่ยว 8 เดือน ส่วนการใช้หัวพันธุ์ชิงที่อายุ 6 เดือนและ 7 เดือน สามารถเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่อายุ 7 เดือนเป็นต้นไป ดังนั้น การผลิตหัวพันธุ์ชิงปลอดโรคควรใช้หัวพันธุ์ที่มีอายุตั้งแต่ 5 เดือนขึ้นไป และเก็บเกี่ยวที่อายุ 7 เดือน

รหัสการทดลอง 01-37-54-01-02-01-01-56

^{1/} ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย อ.เมือง จ.เชียงราย 57000

^{2/} สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ 10900

^{3/} สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ 10900